

Elevundersøkelsen

Dypdykk: En kommunes arbeid med Elevundersøkelsen

Den årlige Elevundersøkelsen kan vise tendenser i utviklingen av skolemiljøet som ikke er så synlige på den enkelte skole. Skoleeier har dermed en viktig rolle i å peke på hvor det bør settes inn ekstra innsats, og ved å trekke inn aktuelle aktører som sammen med skolene kan finne gode lokale løsninger.

RAPPORT | SIST ENDRET: 17.12.2021

Tittel:

Dypdykk i Elevundersøkelsen: En kommunes arbeid med Elevundersøkelsen

Rapporten:

Last ned rapporten hos NTNU Samfunnsforskning (PDF)

Forfatter:

Melina Røe, Trond Buland og Christian Wendelborg

ISBN:

978-82-7570-669-8 (Nettutgave)

Utgiver:

NTNU Samfunnsforskning

År:

2021

Elevundersøkelsen

Elevundersøkelsen gjennomføres årlig. Svarene elevene gir, analyseres i flere ulike rapporter hvert år.

[Her finner du en oversikt over disse rapportene](#)

Hovedfunn

- Skoleeier kan spille en viktig rolle for å fange opp utviklingstrekk i Elevundersøkelsen som ikke er så synlig for skolene.
- Dalende motivasjon på mellomtrinnet kan forklares med forhold som ligger både innenfor og utenfor skolens rammer.
- Flere skoler tar grep og forholder seg aktivt for å fremme motivasjon på barnetrinnet.

Skoleeier kan spille en viktig rolle for å fange opp utviklingstrekk i Elevundersøkelsen

Rapporten viser at skoleeier har mulighet til å fange opp tendenser som ikke er så synlige på den enkelte skole. Gjennom å se det hele «fra oven», og å se på helheten i utviklingen, kan skoleeier peke på hvor det bør settes inn ekstra innsats.

Skoleeier kan også ta rollen som faglig støttespiller for skoler når det er behov for ekstern kompetanse. I kommunen som er case i denne undersøkelsen, etablerte skoleeier dialogmøter. I disse møtene fikk en rekke ulike aktører drøfte tendenser og løsninger tilpasset den enkelte skole.

Forskerne ser at skoleeier har en viktig rolle i å tilrettelegge for slik nettverksbygging. Det bidrar til å skape lokale løsninger og utvikle lokale kunnskaper, basert på lokale erfaringer og utprøvinger.

Flere forhold kan forklare dalende motivasjon på mellomtrinnet

I intervjuer reflekterer ansatte ved skolene over hva som kan være årsaken til at læringsmiljøet på mellomtrinnet endrer seg. Forskerne har gruppert disse refleksjonene i fem punkter:

1. det har blitt satset på skolestartere og ungdomstrinnet, mens mellomtrinnet har blitt «glemt»
2. ungdomstiden starter tidligere
3. mellomtrinnet er blitt mer «skolsk» og stillesittende
4. sosioøkonomiske forhold i nærmiljøet gjenspeiler seg i skolen
5. pandemiens betydning for skolemiljøet

Noe av dette er forhold som er knyttet til generelle trekk i samfunnet, og som skolen ikke kan gjøre noe med alene.

Flere skoler forholder seg aktivt for å motvirke dalende motivasjon

Forklaringene på at læringsmiljøet har blitt dårligere oppfattes som sammensatte. Det kan derfor være

vanskelig å vite hvordan man skal gripe fatt i problemene.

Noen av skolene i denne kommunen har imidlertid allerede tatt grep for å få elever på mellomtrinnet mer fysisk aktive. Målet er å motvirke stillesitting og dalende motivasjon. Dette viser at det er flere skoler som er proaktive og er oppmerksomme på denne utviklingen i elevgruppen. Om det er resultatene fra Elevundersøkelsen som har gjort dem oppmerksomme på dette, er usikkert. Det viser allikevel at Elevundersøkelsen kan fungere som et barometer på tilstanden i læringsmiljøet i skoler rundt om i Norge.

Om denne rapporten

Hvert år gjøres det et dypdykk med utgangspunkt i Elevundersøkelsen. Tema for dypdykket avgjøres i samråd med Utdanningsdirektoratet.

Vanligvis publiseres dypdykket som en del av Elevundersøkelsens hovedrapport

På bakgrunn av pandemistengningen og lærerstreik våren 2021 ble den planlagte datainnsamlingen utsatt og noe endret. Som følge av denne forsinkelsen publiseres dypdykket i en egen rapport.

Årets dypdykk tar for seg hvordan skolesektoren lokalt arbeider med resultater fra Elevundersøkelsen. Bakgrunnen for analysen er en nedgang i motivasjon, trivsel og læringskultur på mellomtrinnet over tid.

Hovedproblemstilling

- Hvordan oppfatter aktører i skolen, fra klasserommet til politisk ledelse, endringene i rapportering av læringsmiljøet på mellomtrinnet?
- Hvilke handlinger ser de på som aktuelle ut fra det?

I tillegg ser forskerne på hvordan skoler, skoleeier og politikere bruker Elevundersøkelsen og resultatene fra dette i sitt vurderings- og kvalitetsutviklingsarbeid.